

SJØKART FOR MARITIM BRANSJE

INNLEDNING

Den maritime industrien er inne i en omstilling preget av endring i markedssituasjonen og nye kundesegmenter, endringer i sammensetning av de industrielle maritime klyngene samt strengere krav og reguleringer til skipsfarten knyttet til bærekraft og reduserte utslipp av klimagasser.

Endring er utfordrende, men gir samtidig nye forretningsmuligheter, spesielt innen miljøteknologi og «grønn maritim». Studier (Menon Economics 2019)¹ viser at verdiskaping per ansatt er betydelig høyere for «grønn maritim» enn for gjennomsnittet av norsk næringsliv utenom olje og gass. Konklusjonen er at «...vekst i grønn maritim vil gjøre Norge rikere, og rikere enn om veksten skjer i et gjennomsnitt av andre næringer i fastlands-Norge».

Større utnyttelse av mulighetene i havet gir også grunnlag for verdiskaping på lengre sikt (Sintef Ocean 2019)², samtidig som dette vil kunne bidra til de langsiktige klimamålene.

I en medlemsundersøkelse blant medlemmene i Maritim Bransjeforening i Norsk Industri ble også noen barrierer for fremtidig utvikling fremhevet:

- Markedsadgang og internasjonale handelsavtaler må opprettholdes
- Styrket bistand til markedsutvikling
- Styrkede finansieringsordninger / risikoavlastning av FoU
- Bedre finansieringsordninger for industriell utvikling
- Høyt kostnadsnivå i Norge
- Behov for styrket kompetanse innenfor eksisterende og nye fagområder

”

«Vekst i grønn maritim vil gjøre Norge rikere, og rikere enn om veksten skjer i et gjennomsnitt av andre næringer i fastlands-Norge»

(Menon Economics 2019)

Sjøkartet belyser noen av disse utfordringene, med det formål å kunne bidra til å gi et beslutningsgrunnlag for både næringen og innspill til politiske prosesser.

**Sjøkartet for Maritim Bransjeforening
finner du på**

www.sjokartet.no

¹ Grønn Maritim. Status for omsetning, eksport, sysselsetting og investeringer”, utarbeidet på oppdrag fra Eksportkreditt Norge, Norges Rederiforbund, NCE Maritime Cleantech og Enova, august 2019

² “Fremtidsmuligheter i Maritime Næringer”, utarbeidet på oppdrag av Norges Rederiforbund og NHO, utgitt oktober 2019

ANBEFALINGER FRA NORSK INDUSTRI

Det grønne skiftet

Norsk Industri støtter en målsetting om 50 prosent reduksjon av klimagasser fra innenriks sjøfart og fiske innen 2030.

Dette har konsekvenser for 7000 store og små fartøy, og det vil kreve et omfattende program både for oppgradering av flåten og utbygging av infrastruktur for fornybar energi.

Offentlige innkjøp

Norsk Industri anbefaler at krav til miljø og klima benyttes i flere sektorer med offentlige innkjøp, eksempelvis Kystverket, Forsvaret, havforskningen og hurtigbåter.

Krav til klima og miljø bør være viktigere kriterier ved tildeling av konsesjoner fra det offentlige.

EØS-avtalen

EØS-avtalen må opprettholdes. Endringer som medfører begrensninger i innleie av arbeidskraft vil være en trussel for opprettholdelse av dagens virksomhet i verftsindustrien.

Foto: Havyard

Foto: Brunvoll

Virkemiddelapparatet

I forbindelse med gjennomgangen av virkemiddelapparatet må Forskningsrådet, Innovasjon Norge, ENOVA mfl. brukerrettes og forenkles, samt i sterkere grad rettes inn i samsvar med de politiske målene innen klima og miljø, næringsutvikling og fornybar energi.

Utdanning og ny kompetanse

Norsk maritim utdanning og FOU-institusjoner må sikres villkår som gjør at de henger med i utviklingen og evner å tilby kunnskap og spesialisering innen både eksisterende og nye fagområder.

Finansieringsordninger

I stadig flere tilfeller oppleves det at verft taper prosjekter på grunn av gunstig finansiering, også innenfor EØS-området. Norske myndigheter må bidra til at norske

leverandører ikke taper i konkurransen på grunn av ulik praktisering av regelverket innenfor EU og EØS.

Skatt på arbeidende kapital

Skatt på arbeidende kapital må reduseres, da det diskriminerer norsk eierskap og er et vesentlig hinder for industriens evne til investering i innovasjon og industriell utvikling.

KLIMA OG MILJØ

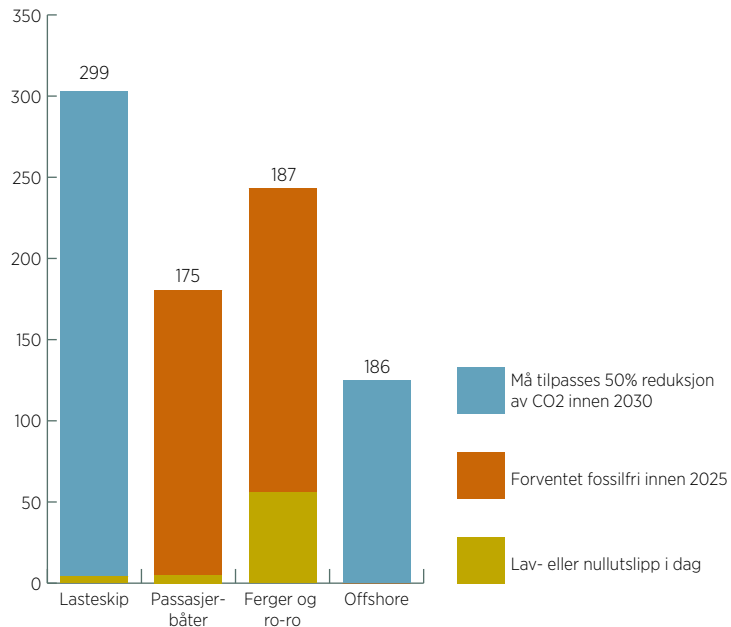
Norges målsetting om 50 prosent reduksjon av klimagasser innen 2030 har konsekvenser for 7000 store og små fartøy som må tilpasses, bygges om eller erstattes med nybygg for å tilfredstille målene.

Hvilke løsninger som vil være aktuelle er stadig under utvikling, og vil i stor grad avhenge av hvilken energiform eller energibærere som vil være tilgjengelige i et tilstrekkelig omfang.

For å oppnå målsettingene vil det kreve:

- Rammebetingelser for skipsfarten som gir nye investeringer i grønne løsninger
- Teknologitvutvikling og nye løsninger
- Infrastruktur for fornybar energi

Figur 1 786 av totalt 851 skip i NIS/NOR i 2019 må tilpasses mål om 50 prosent utslippsreduksjon innen 2030. I tillegg må 6100 fiskefartøy og ca. 1000 arbeidsbåter (estimat) innen havbruk oppfylle målene.

INDUSTRIUTVIKLING

Teknologiutvikling for miljøvennlige løsninger og avkarbonisering av maritim virksomhet må utvikles for flere teknologier og bruk av energibærere. Løsninger som gir redusert energiforbruk og energieffektivisering vil stå sentralt, i tillegg til nye muligheter for effektivisering som åpner seg ved autonome fartøy og robotisering. Digitalisering vil gi nye muligheter for innovasjon og effektivisering, både knyttet til design og bygging av skip så vel ved operasjon, drift og vedlikehold

Nye næringer som vil ha økende betydning i de nærmeste tiårene er blant andre:

- **Sjømat**

Økt virksomhet lenger til havs vil kreve nye fartøy.

- **Havvind**

Både bunnfaste og flytende installasjoner vil representere et stort potensial for norske teknologileverandører, der man også vil kunne dra veksler på tidligere erfaring fra offshore.

- **Karbonfangst og -lagring (CCS)**

Det europeiske markedet vil kunne representere et potensial for 200 skip innen 2030 økende til 600 skip innen 2050 for transport av CO₂ dersom CCS utvikles.

- **Mineralutvinning til havs**

Dette er antatt å bli en voksende sektor fra 2025-27 både på norsk sokkel og internasjonalt etter hvert som et internasjonalt regelverk kommer på plass.

- **Avslutning og dekommisjonering av installasjoner**

Et stort antall installasjoner offshore skal avsluttes og demonteres i de nærmeste årene. Markedet frem mot 2025 estimeres til 50 milliarder kroner, og vil kreve store, maritime operasjoner og aktiviteter knyttet til opphugging og materialgjenvinning på land.

INDUSTRIUTVIKLING KREVER NY OG STYRKET KOMPETANSE

I studien fra Sintef Ocean² hevdes det at i 2050 vil verdiskapingen for utstyrsleverandørene være 7,8 ganger høyere enn i 2018, mens sysselsettingen dobles. Det forventes dermed en vesentlig økning i verdiskaping og produktivitet per ansatt.

Dette vil kreve ny kunnskap innen flere fagfelt på alle nivå i næringen, der både digital kompetanse og styrket engineering vil stå sentralt.

Tabell 1 Hvilke behov for økt kompetanse vil din virksomhet ha i fremtiden? (Kilde Menon Economics 2019)

Engineering	78%
Digital	49%
Marked	44%
Yrkesfag	36%
Ledelse	34%

²“Fremtidsmuligheter i Maritime Næringer”, utarbeidet på oppdrag av Norges Rederiforbund og NHO, utgitt oktober 2019

Les mer på www.sjokartet.no

NORSK INDUSTRI

Næringslivets Hus, Middelthuns gate 27
Postboks 7072 Majorstuen, 0306 Oslo

Tlf. 23 08 88 00
post@norskindustri.no

norskindustri.no
twitter.com/NorskIndustri

Norsk Industri er den største landsforeningen
i Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO).